

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2159/2021
03.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Никола Грчић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради исплате увећане зараде, одлучујући о ревизији тужилаца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1910/21 од 28.05.2021. године, у седници одржаној 03.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1910/21 од 28.05.2021. године, у ставу првом, другом, трећем и четвртном изреке, тако што **СЕ ОДБИЈАЈУ**, као неосноване, жалба тужилаца и жалба туженог и пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 439/19 од 02.03.2021. године, исправљена решењем истог суда од 13.04.2021. године **ПОТВРЂУЈЕ**, а захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка, **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима накнади трошкове ревизијског поступка у укупном износу од 211.320,29 динара.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију, као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суд у Лазаревцу П1 439/19 од 02.03.2021. године, исправљеном решењем истог суда од 13.04.2021. године, ставом првим, другим и трећим изреке, обавезан је тужени да на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада и мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора тужиоцима исплати новчане износе по месецима, са затезном каматом, како је изреком наведено, као и да на досуђене новчане износе уплати доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање надлежном фонду. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцима износ од 136.940,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1910/21 од 28.05.2021. године, ставом првим, другим и трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом, другом и трећем изреке, тако што је одбио тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се обавезе тужени да им на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада, за период од јуна 2016.године до новембра 2019.године и због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора у периоду од јула 2016.године до октобра 2019.године, исплати појединачне месечне износе са затезном каматом, као и да на досуђене новчане износе уплати за сваког тужиоца посебно доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање надлежном фонду. Ставом четвртим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртим изреке првостепене пресуде, тако што се одбија захтев тужилаца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 136.940,00 динара, са затезном каматом од извршности до исплате, а обавезује свако од тужилаца да туженом накнади трошкове које има у поступку пред првостепеним судом у износу од 2.150,00 динара. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове настале у поступку по жалби у укупном износу од 28.330,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је одговорио на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у радном односу код туженог, а послове свог радног места обављали су у утуженом периоду радећи сваки други дан од 07,00 – 19,00 часова по 12 сати. Организација рада код туженог је таква да на тим пословима сваког дана ради један запослени увек у периоду од 07,00 – 19,00 часова, док други запослени има слободан дан. За рад обављен у утуженом периоду тужени послодавац тужиоцима није исплатио увећану зараду за 8,9% од основне зараде прописане чланом 38. Посебног колективног уговора за "Електропривреду Србије", нити је приликом исплате накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора у обрачун узео и део увећане зараде која тужиоцима припада по основу сменског рада. Износе неисплаћене увећане зараде по основу сменског рада за утужени период и неисплаћену накнаду зараде за време коришћења годишњег одмора обрачунату према заради у коју је укључена и увећана зарада по основу сменског рада за утужени период, првостепени суд је утврдио на основу налаза вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 164. Закона о раду усвојио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужиоци су у наведеном временском периоду радили у сменама и зато имају право на увећану зараду у складу са чланом 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора туженог, у висини утврђеној вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужилаца. По налажењу тог суда, начин рада тужилаца нема карактер сменског рада, због чега тужиоци неосновано потражују исплату по том основу.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“ 24/05, ...75/14) прописано је да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Према одредби члана 38. Посебног колективног уговора за ЈП ЕПС од 28.01.2015. године, предвиђено је да се основна зарада запосленог увећава, између осталог, за рад у сменама 8,9%.

Директивом ЕУ 2003/88/ЕЦ сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним образцем, укључујући и образац ротирања који може бити непрекидан или са прекидима (континуиран или дисконтинуиран).

Из наведеног произлази да када се запослени на истом послу смењују према унапред утврђеном редоследу онда се ради о сменском раду, а не о прерасподели радног времена. Између сменског рада и прерасподеле радног времена постоје суштинске разлике и сменски рад постоји увек када се рад запосленог одвија према постојећем распореду, па и по принципу 12/36, јер овакав распоред рада није био привремен (због извршавања одређеног посла у утврђеним роковима, сезонских послова, повећаног обима посла и сл.), већ напротив запослени су радили на овај устаљени начин увек, а што је управо карактеристика рада који се обавља у смени. Запослени на истим пословима на којима су радили и тужиоци смењивали су се према унапред утврђеном редоследу, 12 сати рада - 36 одмора - 12 сати рада, што значи да је у конкретном случају обављан сменски рад. Како тужени није спорио да су тужиоци рад обављали на изложени начин, нити је оспорио висину потраживања тужилаца утврђену вештачењем, то су тужиоцима досуђени износи као у изреци.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду, усвојио тужбене захтеве тужилаца и на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоци су успели у поступку по ревизији (чија је укупна вредност предмета спора 511.014,51 динар), па им, на основу члана 153. и 154. ЗПП, припадају и одређени трошкови ревизијског поступка, који су досуђени у висини од 211.320,29 динара и који обухватају трошкове за састав ревизије у износу од 45.000,00 динара, таксе за састав ревизије у износу од 68.820,00 динара и таксе за ревизијску одлуку у износу од 97.500,00 динара, сагласно Тарифном броју 13. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и применом тарифног броја 1 и 2 Таксене тарифе Закона о судским таксама.

Туженом не припадају трошкови одговора на ревизију, јер исти нису били од значаја за одлучивање у овом ревизијском поступку.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**